

НЕЗЛАМНИЙ / FOR INVINCIBLE

Харків
«Фоліо»
2023

ЗМІСТ / CONTENTS

Ярина Черногуз / Yaryna Chornohuz	9
Таня-Марія Литвинюк / Tania-Mariya Lytvyniuk	27
Віталій Бирчак / Vitalii Byrchak	41
Юлія Жирохова / Yulia Zhyrokhova	65
Олег Вишиванюк / Oleh Vyshyvaniuk	87
Юлія Максимейко / Yuliia Maksymeiko	115
Юлія Вротна / Yuliya Vrotna	125
Павло Вишебаба / Pavlo Vyshebaba	131
Фотографи / Photographers	158

*Присвячується всім незламним, хто захищає,
підтримує, любить і бореться за Україну,
а також усім, хто поклав за неї життя...*

*This book is dedicated to all those invincible
who protect, support, love and fight for Ukraine,
as well as to all those who gave their lives for it...*

ЯРИНА ЧОРНОГУЗ / YARYNA CHORNOHUZ

Ярина Черногуз — українська поетка, волонтерка, військовослужбовиця, морська піхотинка, бойова медикія, розвідниця Збройних сил України, учасниця російсько-української війни. Онука українського письменника Олега Черногуза. За версією журналу «Фокус» входить до списку 100 найвпливовіших жінок України.

Yaryna Chornohuz is a Ukrainian poet, volunteer, soldier, marine, combat medic, scout of the Armed Forces of Ukraine, participant of the Russo-Ukrainian War. She is the granddaughter of the Ukrainian writer Oleg Chornohuz. According to the "Focus" magazine, Yaryna is included in the list of 100 most influential women of Ukraine.

залишене в окупації

хворе світло небесних стріл
крізь ще не знесені шибки чужого дому
сушать моє лице
сушать пам'ять дрібні хвилі Сіверського Дону
над нашим дубовим лісом

який залишився в окупації
там залишилося усе що судилось
короткі миті спокою

ніби найточніше провіщення війни
я втратила Сіверський Донець
рубіновий дім понад ним
разом із тобою
кажуть загиблих оплакують після закінчення війни
але наша війна закінчиться з життям
нас усіх

тому день на те щоб згадати загиблих
день наступний — у бій
день третій — той що скоріш за все
не настане
перемога
слово до якого тягнешся ніби до річки
яка зникає в пустелі
о Господи
які ж ми скалічені в цій пустелі
наша пустеля вічна
Боже дай сили далі
втрачати тих кого любиш
Боже дай сили відпустити кохання
залиш сили тільки на залізо кулі бинти
та ще тяжку ношу яку треба винести
з поля бою
Боже дай сили на місці ворога
нашого вічного бачити саму
порожнечу

Фото: Яна Сідаш / Photo: Yana Sidash

ТАНЯ-МАРІЯ ЛИТВИНЮК / TANIA-MARIYA LYTVYNYUK

Таня-Марія Литвинюк — сучасна українська поетка, журналістка. Авторка збірки «МістаМи», учасниця численної кількості творчих подій — фестивалів та авторських виступів.

Народилася 8 січня 1987 року в м. Погребище на Вінниччині. Закінчила філологічний факультет Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя та Могиланську Школу Журналістики у Києво-Могиланській академії.

Окремі твори Тані-Марії перекладалися — зокрема, білоруською, англійською, польською мовами та на іврит. У 2022 році її вірш «Міста» став основою міжнародного перформансу, що відбувався в Швеції. Експериментує з подачею віршів у музичному супроводі. Є учасницею проєкту «Почути», у якому автори читають власні тексти жестовою мовою; також увійшла до арт-буку «Почути», де вірші авторів написані шрифтом Брайля. Деякі вірші авторки покладені на музику.

Tania-Mariya Lytvyniuk is a modern Ukrainian poet and journalist. She is an author of the "MistaMy" ("Around the Cities") poetry collection, participant of numerous creative events, such as festivals and author's performances.

She was born on January 8, 1987 in Pogrebyshe, Vinnytsia region. Tania-Mariya graduated from the philological faculty of the Mykola Gogol Nizhyn State University and the Mohyla School of Journalism at the Kyiv-Mohyla Academy.

Some of Tania-Mariya's works were translated, in particular, into Belarusian, English, Polish and Hebrew. In 2022, her poem "Mista" ("The Cities") became the basis of an international performance that took place in Sweden. The author experiments with delivering poems accompanied by music. She is a participant in the "Pochuty" ("To Hear") project, where authors read their own texts in sign language. Also, her poetry was published in the "Pochuty" art book, where the authors' poems are written in Braille. Some of Tania-Mariya's poems are set to music.

***

Світ так вибрав і вирішив — жити тобі в цей час.
Ворожити на мир і війну, на обійми-набої.
Світ дорослий і мудрий, він знається в цих речах.
Береженого Бог береже. Бережи свого Бога.

Світ так вибрав і вирішив — рухатись по кривій:
хоронити хоробрих, писати «хороші новини»...
Пробачай, доки зможеш. Люби, доки поруч живі.
І цілуй, і цілуй, бо ніхто з нас нікому не винен.

Світ так вибрав і вирішив — чим ти тепер дорожиш?
Терези похитнулись, забувай, забувай неважливе...
Тільки небо і крила — і відблиск чиеїсь сльози.
Пробачай, доки зможеш. Люби, доки вистачить сили.

Фото: Олексій Самсонов / Photo: Oleksiy Samsonov

ВІТАЛІЙ БИРЧАК / VITALII BURCHAK

Поет, громадський діяч, волонтер. Автор книги поезій «Тобі».

Більше 6-ти років активно займається благодійною діяльністю. Організатор творчих та благодійних проєктів і подій, зокрема — в підтримку ЗСУ. Ініціатор створення цієї книги.

A poet, public figure, volunteer. The author of the book "Tobi" ("For you").

He has been actively engaged in charitable activities for more than 6 years. Also Vitalii is an organizer of creative and charitable projects and events — in support of the Armed Forces of Ukraine in particular. The initiator of this book creation.

***

Моя країна кров'ю воїнів зрошена,
сльозами матерів,
болем, відчайдушним плачем.
Зруйнована та неперодолана
усміхається в обличчя смерті.
Скажи мені, хто вміє так ще?

Як тебе не любити, прекрасна ти?
Як не боротись за очі твої, і красу?
Кожен клаптик землі твоєї — тіло,
за яке життя покладу.

І хай ворог лютує і біситься,
хай зникає, мов на сонці роса.
Сміхом дитячим наповнюється
і зміцнюються
під синім небом
жовті пшеничні поля!

Фото: Олександр Медведенко / Photo: Olexsandr Medvedenko

ЮЛІЯ ЖИРОХОВА / YULIA ZHYROKHOVA

Юлія Жирохова — поетка, філологиня, викладачка, кастомізаторка одягу. Учасниця низки літературних і мистецьких заходів. Одна із авторів поетичних збірок «З вірою в серці», «Римами незримними», «Квартирник». Брала участь у Міжнародному художньому симпозіум-пленері «Мистецтво без обмежень». Наразі працює вчителькою англійської мови, займається написанням поезій та розписом одягу.

Yulia Zhyrokhova is a poet, philologist, teacher, clothing customizer. The participant of numerous literary and art events, one of the authors of "Z viroyu v serts" ("With Faith in the Heart"), "Rymamy nezrymnymy" ("With Unrhymed Rhymes"), "Kvartyrnyk" ("Home Concert") poetry collections. She took part in the International open-air artistic symposium "Art Without Limits". Yulia currently works as an English teacher, writes poems and customizes clothes.

Позивний

Я знаю твій позивний і чому ти його обрав,
Твоє справжнє ім'я, дивні сни і давні страхи,
Усіх колишніх і кількість незавершених справ,
Про що зранку говорять на деревах птахи.

Про що ти думаєш, коли здається, що кінець,
Несиш у внутрішній кишені кулю, наче оберіг.
З-поміж усіх доріг ти обираєш ту, що навпростець,
Чому пече вогнем кожного разу, коли бачиш сніг.

І як за ніч вогка земля здатна витягувати біль,
А зорі — золотими струнами затягувати рани.
І коли градом сипляться ворожі іскри звідусіль,
Ти починаєш подумки розмову із вітрами.

Бо пам'ять — то найгірше, що в тобі колись було,
Бо пам'ять — то єдине, що лишається з тобою.
Спогади врізаються у тіло, наче бите скло.
Спогади стирає час, каміння стесує водою.

ОЛЕГ ВИШИВАНЮК / OLEH VYSHYVANIUK

20 років. Поет, громадський діяч, благодійник, один із авторів молодіжної сцени літературного фестивалю «MERIDIAN CZERNOWITZ 2021». Упродовж активної діяльності Олега і його ініціатив сумарно було зібрано майже 350 000 UAH на допомогу потребуючим, в тому числі — на потреби ЗСУ.

Наразі — студент Київського національного університету імені Т. Шевченка; працює графічним дизайнером.

20-year-old poet, public figure, philanthropist, one of the authors of the youth scene of the "MERIDIAN CZERNOWITZ 2021" literary festival. In the course of Oleh's activities and initiatives, a total of almost UAH 350,000 was collected to help the people in need, incl. Armed Forces of Ukraine.

Currently, he's a student of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Oleh works as a graphic designer.

Фото: Олексій Самсонов / Photo: Oleksiy Samsonov

***

...світло виходить з-під хмар,
мов голос
з гортані.

місто, де замість церков
кіоски й книгарні,

місто, на шкірі котрого
вирви
і шрами.

я знаю, хочеш сказати.
знаю, що саме.

відстань надрізує стебла
вміло,
мов лікар.

в місті немає людей:
є вміння любити.

в місті зосталася пам'ять —
хижа
й тривожна.

кожен виношує пам'ять.

кожен

виношує.

IX. XXII

ЮЛІЯ МАКСИМЕЙКО / YULIIA MAKSYMAYKO

Поетка, перекладачка, креативна копірайтерка.

Видала 4 поетичні збірки. Переклала більше 30 книжок для видавництв «КСД», «Vivat», «Книголав», «Ранок», «ArtHuss».

Співавторка унікального артбуку «Перехресні вогні», співавторка та укладачка благодійної антології «Вулична поезія».

Yulia Maksymeiko is a poet, translator, creative copywriter.

She has published 4 poetry collections, and translated more than 30 books for "KSD", "Vivat", "Knygolav", "Ranok", "ArtHuss" publishing houses.

Yulia is a co-author of the unique "Perekhresni vohni" ("Crossing Lights") art book, co-author and compiler of the "Vulychna Poeziya" ("Street Poetry") charitable anthology.

***

Мій чоловік не пішов на війну,
але вже не має мене за жону.
Він лягає з війною у нашій спальні,
і рахує міста спалені.

Він бурмоче з вечора аж до сказу
назви міст з демонтованих дороговказів,
перелічує станції та райони,

Фото: Олександр Самсонов / Photo: Oleksiy Samsonov

Фото: Олександр Самсонов / Photo: Oleksiy Samsonov

перелічує санкції та прокльони,
а коли доходить до списків убитих —
починає вити.

І така ненависть у ньому росте,
що затоплює зболений лісостеп,
що виголює в нуль двоїстість і фальш,
що густою стає майже.

Вранці він встає, поки сонце низько,
їсть погані новини, доповнює списки,
щоби ввечері все повторити знову,
поки не відібрало мову.

Поки не перебило уламками корені,
поки не розпавило пам'ять у полум'ї,
поки не згноїло, не перелопатило,
пам'ятатиме.

Імена згвалтованих великомучениць,
імена в чорнозем учавлених гусеницями,
ампутовані ноги,
викорчвані ребра...
І я мовчки слухаю, скільки треба.

ЮЛІЯ ВРОТНА / YULIYA VROТNA

Юлія Вротна — письменниця, поетка, перекладачка. Лауреатка конкурсів поезії та дитячої літератури.

Авторка поетичної збірки «Воблер» (2016); співавторка, співперекладачка, редакторка альманаху еквіритмічних перекладів світових гітів на українську мову «Книга Року» (2018); співавторка збірки «Фонтан казок. Сучасні українські казки» (2019); авторка віршоповісті «Щоденник жовтого пса» (2021); співавторка антології сучасної української поезії «Молоді голоси» (2021); співавторка і співперекладачка альманаху "Sunflowers" (США, 2022).

Хобі: еквіритмічні переклади пісень.

Yuliya Vrotna is an author, poet, translator, laureate of poetry and children's literature competitions.

She is an author of the "Vobler" ("Wobbler") poetry collection (2016); co-author, co-translator, and editor of the "Knyha Roku" ("The Rock Book") miscellany of equirhythmic world hits translations (2018); co-author of the "Fontan Kazok" ("Fountain of Fairy Tales") miscellany (2019); author of the "Shchodennyk Zhovtoho Psa" ("Yellow Dog's Diary") poetic fairy tale (2021); co-author of the "Molodi Holosy" ("Young Voices") contemporary Ukrainian poetry anthology (2021); co-author and co-translator of the "Sunflowers" miscellany (USA, 2022).

Her hobby is an equirhythmic translation of songs.

маскувальні сітки

вплітаємо все
смужки смутку суржику сліз сумління
від стресу рясно випадає волосся
його вплітаємо теж
брудно-пластилінові метафори
в'ються змійками
хочуть скластися в ідеальний круг
не так! — кричить головна волонтерка —
плями неправильної форми будь ласка

діти галасують і плутаються в тенетах
а чому путін напав на нас? —
питає 6-річна дівчинка
не знаю
гм дурний якийсь — каже

ПАВЛО ВИШЕБАБА / PAVLO VYSHEBABA

Український поет, музикант, екоактивіст, а від початку повномасштабної війни — військовий. Автор книги «Тільки не пиши мені про війну». Співзасновник та голова ГО «Єдина планета», посланець з питань толерантності ПРООН в Україні.

Pavlo Vyshebababa is a Ukrainian poet, musician, eco-activist, and since the beginning of the full-scale war — a military man. The author of the book "Just Don't Write to Me about the War". Pavlo is a co-founder and a Head of the "One Planet" NGO, also the UNDP envoy for tolerance in Ukraine.

вирок ночі

Я тепер не запалюю світла, від слова «зовсім».
Ніч прийде, і вона буде мати твоє волосся.
Часом з вікон заклеєних випаде промінь з пилом,
наче та сивина, що в ці дні ти собі нажила.
Поклоняюся ночі, лягаю в її обійми.
У молитвах своїх не проси зупинити війни,
не проси нездійсненого нам, а самий лиш мізер:
загасити зірки та сховати подалі місяць.
Уночі невідомо за ким калатають дзвони,
уночі наші ріки й струмки не такі червоні,
павутиння пільми зашиває в будинках діри,
і цього мені досить, щоб мати ще крихту віри.

Нині в місці, що ти називала ще вчора домом,
всі слова про любов застрягають у горлі комом,
та коли буде можна без жаху відкрити очі,
повертайся, промовимо їх, наче вирок ночі.

22.04.22

